

РЕШЕНИЕ

№ 5808

гр. София, 12.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в публично заседание на 02.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **13032** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на В. Ц., ЕГН [ЕГН],с адрес: [населено място], [улица],вх.“Б“,ет.4,ап.7,моб.тел.: [ЕГН],ел.адрес:[електронна поща] срещу Решение № 1040-21-681/20.11.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град с което е оставена без уважение жалбата и срещу Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН] от 17.09.2025г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите, с което и е отказано отпускане на парично обезщетение за периода 17.07.2025г.-14.08.2025г. по болничен лист № Е20252335928.

Иска се отмяна на оспореният акт като незаконосъобразен,тъй като:

Съгласно чл.54к от КСО отпускането и изчисляването на паричните обезщетения и хипотеза като настоящата се извършва въз основа даните по чл.5 ал.4 т.1 КСО,както и на данните,декларирани в подадените документи за изплащане. От своя страна чл.1 ал.2 НПОПДОО предвижда,че преценката на правото и определянето размера на обезщетенията се извършва въз основа на данните по чл.5 ал.4 т.1 КСО, данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им приети по Наредбата приета с постановление № 241 на МС от 2014г,като се използват и данните от регистъра на осигурителите и самоосигурените лица,регистъра на приходите от осигурителни вноски за ДДО,регистър Трудови договори, регистър Пенсии, регистър Трудови злополуки, регистър Пенсии, още регистрите за професионални болести, за парични помощи за профилактика и рехабилитация и парични обезщетения и помощи от ДОО,както и данните от удостоверенията по чл.8,л.9 и чл.11 ал.1 и ал.2 НПОПДОО. Съгласно чл.3 от НПОПДОО паричните обезщетения се изплащат при ползване на болничен лист. Така, при

извършена справка и информационната система на НОИ е установено, че осигуряването на жалбоподателката е било прекратено считано от 17.07.2025г., като данните подадени от осигурителя по чл.5 ал.4 от КСО, в частност декларация обр.1 осигурителя е отразил 16.07.2025г., като последен ден в осигуряването и. В подадените Удостоверение прил. № 9 към болничния лист е декларирано, че е осигурена за съответният риск и е попълнена дата на прекратяване правоотношението/осигуряването, считано от 17.07.2025г.

При извършена служебна справка се установява, че по продължения болничен лист, с ведомостта от 28.07.2025г. и е изплатено обезщетение за периода 16.07.2025г. до 16.07.2025г., включително. За остатък от времето на неработоспособност по болничния лист от 17.07.2025г. до 14.08.2025г. е постановен частичен отказ тъй като е установено, че от 17.07.2025г. служебното правоотношение е прекратено.

В тази връзка директора на ТП на НОИ не е съобразил, че съгласно чл.42 ал.3 КСО когато временната неработоспособност е настъпила преди прекратяване на срочни трудови и служебни правоотношения и т.н. причинното обезщетение се изплаща за не повече от 30 календарни дни след прекратяване правоотношението. В случая неработоспособността е настъпила преди прекратяване правоотношението на жалбоподателката, респ. отказа се явява незаконосъобразен. Нарушена е още нормата на чл.45 ал.1 КСО. Като никъде в тази норма, противно на приетото от органа не е въведена забрана за изплащане на обезщетение след прекратяване правоотношението. Ответната страна – директора на ТП на НОИ С.-град, изразява становище за неоснователност на жалбата с аргументи, аналогични с обективиранияте в постановеното от него, оспорвано, решение и което съдът ще възпроизведе в относимата им част по-долу.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена при спазване изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с критериите по чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, као подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт по чл.118 ал.1 от КСО и при липса на отрицателни процесуални предпоставки.

По същество, с оглед предмета на спора, твърденията на страните и предметът на служебна проверка съдът установи и приема:

На 21.07.2025г. в ТП на НОИ С.-град, чрез осигурител АвП е представено удостоверение приложение №9 към болничен лист № Е20252335928 /продължен, с код „26„ придружаване и гледане на дете до 18г. възраст и диагноза по МКБ „S82.3“ за периода 16.07.2025г. до 14.08.2025г., вкл. и с режим 30 календарни дни домашен за изплащане парично обезщетение по реда на НПОПДОО.

При преценка правото на обезщетение ответника е установил, че в Удостоверение прил. № 9 към чл.8 ал.1 НПОПДОО за посоченият болничен лист, представен от осигурителя е посочена дата на прекратяване правоотношение – считано от 17.07.2025г. Въз основа извършена проверка на данните подадени по реда на чл.5 ал.4 КСО е установено, че служебното правоотношение е декларирано последен ден в осигуряване считано от 16.07.2025г. На тази база е прието, че от 17.07.-2025г. тя е загубила качеството осигурено лице по смисъла на КСО.

Ответника се е позовал на нормата на чл.42 ал.1 КСО съгласно която обезщетението се изплаща от първия ден на настъпване до възстановяване работоспособност или установяване на инвалидност. Видно от приложение № 9 за болничния лист неработоспособността е настъпила на 16.07.2025г. и е продължила до 14.08.2025г., т.е. след прекратяване на служебното правоотношение.

Твърдението на жалбоподателката за приложимост на нормата на чл.42 ал.3 КСО са отхвърлени като неоснователни тъй като правният ред за обезщетение за гледане болен член на семейството и

е регламентиран в чл.45 КСО. По силата и атази норма обезщетенията се определят при устоливията и в размера на парично обезщетение за временна нарботоспособност поради общо заболяване.

На тази база следва да се посочи:

По силата на чл.45 ал.1 т.2 КСО Парично обезщетение при условията и в размера на паричното обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване се изплаща и за гледане или належашо придружаване за медицински преглед, изследване или лечение в страната или в чужбина на болно дете до 18-годишна възраст - до 60 календарни дни през една календарна година общо за всички осигурени членове на семейството; в този срок не се включва времето за гледане на дете по т. 3 - 5;

Именно в тази хипотеза се намира и жалбоподателката,предвид възрастта на нейното дете и основанието за ползване на болничен,респ. временна неработоспособност.

Съгласно чл.40 ал.1 от Кодекса, осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение вместо възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност и при трудоустрояване, ако имат най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск.

Общата норма на чл.4 ал.1 КСО дава дефиниция на понятието осигурено лице за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица по този кодекс са:, като характерен белег за наличие на това качество е заемане на длъжност или изпълняване на трудова/служебна функция – до преустановяване изпълнението и,респ. заемане длъжността.

По силата на чл.42 ал.1 КСО паричното обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване, трудова злополука и професионална болест се изплаща от първия ден на настъпването до възстановяване на работоспособността или до установяване на инвалидност.

Върховния административен съд е имал възможност да постанови,че „Съгласно чл. 42, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване когато временната неработоспособност е настъпила преди прекратяване на срочни трудови и служебни правоотношения, договори за военна служба и договори за управление и контрол на търговски дружества, паричното обезщетение се изплаща за не повече от 30 календарни дни след прекратяване на правоотношенията или договорите. Ако временната неработоспособност е поради трудова злополука или професионална болест, паричното обезщетение се изплаща до възстановяване на работоспособността или до установяване на инвалидност.

Фактите по спора сочат, че И. И. е имал право на парично обезщетение за временна неработоспособност за дните до 02.01.2021 г.

[община] баня незаконнообразно не е декларирала в съответните удостоверения-приложения № 9 /т. 7 и т. 9 от всяко едно/ на обстоятелствата, че трудовото правоотношение било прекратено, считано от 03.12.2020 г. и че след 01.01.2021 г. не са били налице дни с право на обезщетение, поради което неоправдано са били извършени осигурителни плащания по болнични листове №E20203378668, E20203378834, E2021022992 и E20210230272 в общ размер от 1886. 49 лв.

Налице е пряка причинна връзка между причинената щета на ДОО и поведението на осигурителя, който е подавал удостоверения за изплащане на обезщетения по процесните болнични листове с отразена невярна информация в тях.

Без коректно подадени данни от страна на осигурителя обективно не е било възможно за органите на ТП на НОИ да преценят, че лицето не е било осигурено за съответния риск към момента на извършване на плащането./виж Решение № Решение № 1800 от 16.02.2023 г. на ВАС по адм. д. № 5097/2022 г./.

Посоченото решение разглежда въпросът за неоснователно изплатени парични обезщетения за временна неработоспособност и дава дължимият отговор и през призмата на осигуреността на лицето към момента на извършване на плащането,отчитайки,разбира се и други относими към онова производство обстоятелства.

В тази връзка и за настоящият състав е несъмнено,че от момента в който бъде преустановено осигурителното правоотношение, отпада и правото на изплащане на обезщетение за осигуреният риск.

Като продължение и във връзка с извършеното позоваване от жалбоподателката на нормата на чл.42 ал.3 КСО, то отново от практиката на ВАС следва ясната насока за тълкуване на закона, а именно: „Съгласно чл. 42, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване когато временната неработоспособност е настъпила преди прекратяване на срочни трудови и служебни правоотношения, договори за военна служба и договори за управление и контрол на търговски дружества, паричното обезщетение се изплаща за не повече от 30 календарни дни след прекратяване на правоотношенията или договорите. Ако временната неработоспособност е поради трудова злополука или професионална болест, паричното обезщетение се изплаща до възстановяване на работоспособността или до установяване на инвалидност.

Фактите по спора сочат, че И. Н. е имал право на парично обезщетение за временна неработоспособност за дните до 30.06.2023 г. Така както е прието в издадените на осигурителя Задължителни предписания №ЗД-1-21-01575157 от 05.04.2024 г. след 01.07.2023 г. да не се отразят дни за изплащане на обезщетения на лицето по болничните листове след тази дата“.

Ето защо и като е приел,че след датата на прекратяване на служебното правоотношение на жалбоподателката не следва да се изплаща парично обезщетение, директора на ТП на НОИ С.-град е постановил законосъобразен акт.

Жалбата срещу него е неоснователна и следва да се отхвърли.

При този изход от спора ответника има право на съдебно-деловодни разноски,каквато претения е предявил в съдебното заседание по делото,реферирайки към минималният размер дължим за юрисконсултско възнаграждение.

Като съобрази,че ответника е бил представляван от юрисконсулт и като съобрази фактичката и правна сложност на спора съдът счита,че претенцията следва да се уважи в минимален размер. А именно – в размер на 200лв. съобразно чл. 24 изр. първо от НЗПП.

Претенцията на ответника за присъждане на допълнителни разноски в размер на 51,13евро съгласно чл. 13 т.2 б.“б“ от НЗПП съдът намира за неоснователна предвид факта,че тази норма реферира към чл.21 т.1 и т.3 от ЗПП и урежда хипотези на предоставяне адвокатска правна помощ изразяваща се в консултация и/или подготовка на документи с оглед на постигане на споразумение преди започване на съдопроизводството или за завеждане на дело, за започване или провеждане на производство за издаване на индивидуален административен акт и/или неговото оспорване по административен ред, включително консултация и/или подготовка на документи по глава пета "а", раздел II;/ чл.21 т.1 от ЗПП/, както и представителство в извънсъдебни процедури/ чл.21 т.3 от ЗПП/. И двете хипотези не са налице в настоящият казус и нормата се явява неотнотосима. Ответника не е подготвял документи за постигане на споразумение предвид съдопроизводството, нито е страна в административното производство, а орган, водещ производството, за което му се заплаща по друг ред. Ответника не е бил представляван и в извънсъдебни процедури.

Поради това и на основание чл. 172 ал.2 предл.четвърто от АПК, Административен съд София-град,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на В. Ц., ЕГН [ЕГН] срещу Решение № 1040-21-681/20.11.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град.

ОСЪЖДА В. Ц., ЕГН [ЕГН] да заплати на Национален осигурителен институт сумата от 200/двеста/ лева, респ. 102,26/сто и две евро и двадесет и шест цента/.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия: